

Asia: VN/22377/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n eli Hekan vuokralaiset ovat Helsingin ja samalla koko Suomen suurin vuokralaisten ryhmä. Yhteishallintolakiin perustuvan asukasdemokratian puitteissa Hekan vuokralaiset ovat syvästi huolissaan samaan aikaan kasvavista asumiskustannuksista ja suunnitelluista asumistuen leikkauksista. Hekan asukkaiden valitsemana talouden ja hallinnon valvojana esitän lausuntonani seuraavaa:

ARA-vuokra-asuntojen asumiskulut ovat yleisten kustannusten ja korkojen nousun takia voimakkaassa kasvussa tulevina vuosina, erityisesti Helsingissä, mikä on yleisesti tiedossa mutta sitä ei ole otettu huomioon lakiehdotuksen vaikutusarvioinneissa. Ensi vuonna ehdotettu asumistuen leikkaus aiheuttaa näin ollen kaksinkertaisen kustannuspaineen helsinkiläisille ARA-vuokralaisille: vuokrat nousevat samalla kuin asumistuki laskee.

Asumistuen leikkaus on keskimäärin suurin Uudellamaalla (yli 100 € per ruokakunta) ja erityisesti Helsingissä, jossa ehdotetaan hyväksytyjen asumiskulujen laskemista luopumalla kuntaryhmä 1:stä. Ehdotuksen perusteluissa myönnetään, että lähes kaikkien helsinkiläisten asumismenot ylittävät jo nykytilanteessa hyväksytyt asumismenot, joten leikkaus koskee lähes kaikkia helsinkiläisiä asumistuen saajia, pois lukien toimeentulotuen saajat, joille asumistuen leikkaus kompensoidaan.

Yhdyn Asumisen rahoitus ja -kehittämiskeskus ARA:n lausuntoon, jossa huomautetaan ehdotuksen yhteys toimeentulotuesta annettuun lakiehdotukseen. Tämän lain perusteella asumisnormien seurannassa ei ole otettu huomioon viimeaikaista asumiskustannusten nousua, mikä vääristää hyväksytyjen asumiskustannusten enimmäismäärää ja toimeentulotukiasiakkaiden mahdollista kompensatiota.

Toimeentulotuen saajien määrän kasvu lisää entisestään kannustinloukkuja ja vaikeuttaa täten työllistymistä, erityisesti yksinasuville työttömille ja yksinhuoltajaperheille. Asumistuen leikkauksen lieventäminen lapsiperheille on aivan välttämätöntä mutta myös yksinasuvien kokonaistilanne tulisi huomioida paremmin, leikkaus on esityksen mukaan henkeä kohden suurin juuri yksinasuvien ruokakunnissa. Yhden hengen talouksien osuus on Helsingissä suurempi kuin koko maassa keskimäärin, mistä syystä tämäkin leikkaus kohdistuu voimakkaammin juuri pääkaupungissa asuviin.

Asumistuen leikkauksen kokonaisvaikutus erityisesti Helsingissä on kohtuuton ja sitä tulisi lieventää myös muiden kuin lapsiperheiden kohdalla. Vähintään tulisi säilyttää Helsingin oma kuntaryhmä 1 ja päivittää hyväksytyjen asumiskustannusten enimmäismäärä säännöllisesti.

Vaihtoehtoinen tapa toteuttaa leikkaukset olisi voinut olla tukeen oikeuttavan neliövuokran ylärajan palautus ja opiskelijoiden asumistuen eriyttäminen yleisestä asumistuesta. Nämä 2010-luvun uudistukset ovat olleet keskeinen syytä asumistukikulujen kokonaismäärän kasvuun, mutta niihin ei kuitenkaan puututa tässä ehdotuksessa. Sen sijaan leikkaukset kohdistetaan kautta linjan kaikkiin tuensaajiin ja erityisesti helsinkiläisiin, mitä ei voida pitää hyväksyttävänä tilanteessa, jossa todelliset asumiskulut ovat pääkaupungissa maan korkeimmat ja kohtuuhintaisten vaihtoehtojen määrä pieni.

Lopuksi totean että lyhyt lausuntoaika ei vastaa hyvän hallinnon periaatteita. För övrigt ondgör jag mig över bristen på svenskspråkigt material.

Anttila Tuomas
Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokralaisneuvottelukunta - Talouden ja hallinnon valvoja